

MELIKA SALIHBEG BOSNAWI

DVORAC OD BILJURA

Kratki igrani film

fragmenti

scena 1.

Crno platno. U lijevom uglu platna, polahko, pojavljuje se svjetlost uokvirena discipliniranom ravninom prozora. Odvajanje crne niti noći od bijele niti dana. Zora ulazi kroz prozor u sobu.

Budi mladu, nježnu djevojku koja još nekoliko trenutaka sneno ostaje u krevetu. Onda se ona diže, svakodnevnom kretnjom, odlazi u kupatilo, sprema za izlazak.

Mlada, lijepo, moderno odjevena djevojka, s torbicom nehajno prebačenom preko ramena. Njezine kretnje, i njen hod odaju nehatan, uobičajeni tok događanja. Vidimo je u tramvaju, sa drugim licima, potom u dječijem vrtiću, okruženu djecom, nasmijanu. Maglenje slike konotira stanovito vremensko događanje.

Slika je potom ponovno izoštrena. Djevojka je na putu nazad prema svom malom domu. Svrća u samoposlugu, na trenutke se zaustavlja pred izlozima, maše ponekom na pozdrav. Sasma nehajna djevojka.

Sumrak je. Djevojka ulazi u svoj stan, daje konatkt na magnetofonu iz kojeg se čuje Albinoniev Adagio G-moll. Rasprema se. Vraća se iz kupatila u noćnoj odjeći, liježe u krevet. Onda čuje korake sa ulice, najprije jedva čujne, koji tek uporedo sa muzičkom temom, da bi od slijedećeg trenutka oni neko vrijeme bili u prvom zvučnom planu, izgubivši se potom u Albinonievoj glazbi. Ovo je prvo, sasma diskretno djevojčino susretanje sa koracima.

Završetak muzičke teme, mrak i tišina.

scena 9

Crno platno. U lijevom uglu platna, polahko, pojavljuje se svjetlost uokvirena discipliniranom ravninom prozora. Odvajanje crne niti noći

od bijele niti dana. Zora ulazi kroz prozor u sobu. Budi djevojku čije lice izražava olakšanje. Još koji čas ona ostaje u krevetu, promatrajući stolicu u dnu svoga ležaja. Preko nje je odložena jakna, kao ličinka leptira. Djevojka se diže, smireno priprema za izlazak.

Na ulici je, upravljena u drugom smjeru od onog u kom smo je navikli vidjeti odlaziti. Približava se zgradi koju bismo po uniformiranim ljudima koji u nju ulaze i iz nje izlaze mogli identificirati kao policijsku. Djevojka se zaustavlja u njezinoj blizini, stoji jedan trenutak, a onda ulazi u autobus koji se tu zaustavlja.

Vidimo je medju drugim licima, smirenu i odredjenog izraza lica nekog koji zna što hoće. Izlazi iz autobusa, upravlja se prema zgradi okruženoj parkovima i žičanom ogradom. Kroz njezine puste hodnike čuje se samo zvuk djevojčinih koraka u od ranije nam poznatom ritmu, nešto malo reskijem. Po rjetkim licima pored kojih djevojka prolazi u hodniku razaznajemo da je to duševna bolnica.

a: U jednom kutu, na samom rubu stolice, ujednačenim monotonim pokretima, ljulja se neka djevojka ugašena pogleda.

b: Pred jednim prozorom, u dugoj bolesničkoj spavačici, stoji čovjek kojeg vidimo s ledja. On nježno, jedva dotičući, miluje po staklu sjenu jednog drveta koja se ocrta na prozoru, u polumraku bolničkog enteriera.

c: Djevojka se zaustavlja pred vratima lijevo, jasno uočivši na trenutak metalnu pločicu s natpisom Doktor. U trenu kada se zaustavlja zvuk njezinih koraka, a ruka pokreće da pokuca na vrata, iznutra se oglašava poznata muzička tema iz Albinonieva Adaggio G-moll.

Djevojka ustukne, i dok sluša poznatu joj glazbu njezinim licem prelazi izraz otkrovenja. Smirenom gestom spušta pred vrata poznatu jaknu, koju je sve dotad nosila prebačenu preko ruke, i upućuje se dalje hodnikom čiju duboku, tamnu perspektivu tek sad uočavamo.

Njezini koraci najprije se miješaju sa muzičkom temom na ranije poznat način, a zatim potpuno asimiliraju glazbenu paralelu, odjekujući sad sami u fonu mračnoga hodnika u dnu kojeg se sad počne pojavljivati, najprije sasna mala tačka svjetlosti, koja se onda uvećava sa djevojčinim ulaženjem u dubinu.

Iluminirajući sve više njezinu pojavu koju cijelo vrijeme vidimo samo s ledja, sve dok je eksplozija svjetlosti potpuno ne asimilira, zajedno sa sve nečujnijim njezinim koracima, na ovoj blještavoj bjelini pojavljuje se tekst:

S imenom Allâha, Svemilosnog, Milosnog

42. Pa kada ona dođe, bi rečeno: "Je li tvoj prijesto poput ovog?" Ona reče: "Kao da je on". A nama je otprije bilo dato znanje, i mi smo bili pokorni / muslimani.

43. A nju je spriječilo ono što je ona obožavala pored Allâha, zaista je ona bila od naroda nevjerničkog.

44. Bi joj rečeno: "Uđi u dvorac", aki kad ga ona ugleda, pomisli da je to velika vodena površina, pa razotkri svoje noge. On reče: "Zaista je ovo samo dvorac uglačan staklom". Reče ona: "Gospodaru moj, ja sam uistinu bila nepravedna prema sebi, i pokoravam se sa Sûlajmânom Allâhu, Gospodaru svjetova".

(Qur'ân, an-Naml, 27: 42, 43, 44.)

(Scenarij je nagrađen na javnom anonimnom ex-Yu natječaju SUTJESKE FILMA za kratki dokumentarni i igrani film, 1982, nekoliko mjeseci pred autoričino političko hapšenje i suđenje od strane tadašnjih komunističkih vlasti).